

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.6.2020
COM(2020) 268 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

**Ετήσια έκθεση προς την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τους εσωτερικούς
ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν το 2019**

{SWD(2020) 117 final}

Πίνακας περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
2. Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ: ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ	2
3. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	3
3.1. Εφαρμογή του προγράμματος ελέγχων του 2019	3
3.2. Στατιστικά στοιχεία για τις συστάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου	4
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΤΟ 2019	6
4.1. Συμπέρασμα σχετικά με τους ελέγχους επιδόσεων	6
4.1.1. Στρατηγικές εποπτείας για την υλοποίηση προγραμμάτων από τρίτα μέρη	7
4.1.2. Στρατηγικές ελέγχου για επιλεγμένες Γενικές Διευθύνσεις και υπηρεσίες	8
4.1.3. Διαδικασίες διαχείρισης ανθρώπινων πόρων	9
4.1.4. Διαδικασίες διαχείρισης τεχνολογίας πληροφοριών	10
4.1.5. Βελτίωση της νομοθεσίας	11
4.1.6. Επανεξέταση για την αξιολόγηση της εφαρμογής του νέου πλαισίου εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής	11
4.1.7. Άλλες διαδικασίες	11
4.2. Περιορισμένα συμπεράσματα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου	12
4.3. Συνολική γνώμη σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση από πλευράς της Επιτροπής	13
5. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΤΥΠΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	15
6. ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ (ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ) -ΈΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ	15

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει **τους εσωτερικούς ελέγχους που διενήργησε το 2019 η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Γενικές Διευθύνσεις, τις υπηρεσίες και τους εκτελεστικούς οργανισμούς της Επιτροπής** ⁽¹⁾ και περιέχει: i) περίληψη του αριθμού και του τύπου των εσωτερικών ελέγχων που έχουν διεξαχθεί, ii) συνοπτική παρουσίαση των συστάσεων που διατυπώθηκαν, και iii) τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις αυτές. Σύμφωνα με το άρθρο 118 παράγραφος 8 και το άρθρο 247 του δημοσιονομικού κανονισμού⁽²⁾, η Επιτροπή διαβιβάζει την έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Βασίζεται στην έκθεση που συνέταξε, σύμφωνα με το άρθρο 118 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο εσωτερικός ελεγκτής της Επιτροπής όσον αφορά τις ελεγκτικές και συμβουλευτικές εκθέσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, που ολοκληρώθηκαν το 2019 ⁽³⁾.

2. Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ: ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ

Αποστολή της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου είναι **να ενισχύει και να προστατεύει την οργανωτική αξία παρέχοντας με αντικειμενικότητα διασφάλιση, συμβουλές και ενημέρωση σε σχέση με τον κίνδυνο**. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου βοηθά την Επιτροπή να επιτύχει τους στόχους της, υιοθετώντας μια συστηματική και πειθαρχημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, ελέγχου και διακυβέρνησης. Στα καθήκοντά της περιλαμβάνονται η αξιολόγηση και η έκδοση κατάλληλων συστάσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου, ελέγχου και διακυβέρνησης για την επίτευξη των ακόλουθων τριών στόχων: i) προώθηση κατάλληλης δεοντολογίας και αξιών στο εσωτερικό του οργάνου, ii) διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των οργανωτικών επιδόσεων και της λογοδοσίας, και iii) αποτελεσματική γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους και τους ελέγχους στα αρμόδια τμήματα του οργάνου. Με τον τρόπο αυτό, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου επιδιώκει να προάγει ένα πνεύμα αποδοτικής και αποτελεσματικής διαχείρισης στο εσωτερικό της Επιτροπής και των υπηρεσιών της.

Η **ανεξαρτησία του έργου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου κατοχυρώνεται στον δημοσιονομικό κανονισμό** και στον **χάρτη αποστολής** της ⁽⁴⁾ ο οποίος θεσπίζεται από την Επιτροπή. Όπως ορίζει ο χάρτης αποστολής, προκειμένου να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα των αποφάσεων τους και να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων, οι ελεγκτές της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να διατηρούν την ανεξαρτησία τους σε σχέση με τις δραστηριότητες και τις πράξεις που επανεξετάζουν. Εάν η αντικειμενικότητα τίθεται εν αμφιβολώ, πραγματικά ή φαινομενικά, οι λεπτομέρειες της θα πρέπει να γνωστοποιούνται. Εάν ο εσωτερικός ελεγκτής κρίνει ότι είναι απαραίτητο, μπορεί να αποταθεί απευθείας στον πρόεδρο της Επιτροπής και/ή στο Σώμα των Επιτρόπων.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου ασκεί τα καθήκοντά της σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Άσκηση του Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών.

Η **Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλει έκθεση —και είναι λειτουργικά υπόλογη— στην επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων**. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου: i) υποβάλλει εκθέσεις στην επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων σχετικά με σημαντικά ζητήματα που προκύπτουν από τους ελέγχους της και πιθανές βελτιώσεις των ελεγχθεισών διαδικασιών, ii) εκδίδει ετήσια συνολική γνώμη σχετικά με την κατάσταση της δημοσιονομικής διαχείρισης στην Επιτροπή, και iii) υποβάλλει (τουλάχιστον σε ετήσια βάση) έκθεση σχετικά με την αποστολή και τις επιδόσεις της, όπως ορίζονται στο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου της. Στην εν λόγω έκθεση περιλαμβάνονται σημαντικά ζητήματα έκθεσης σε κινδύνους, ζητήματα ελέγχου, ζητήματα εταιρικής διακυβέρνησης και άλλα θέματα.

⁽¹⁾ Η έκθεση δεν καλύπτει τους αποκεντρωμένους ευρωπαϊκούς οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης ή άλλους οργανισμούς που ελέγχονται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, για τους οποίους συντάσσονται αυτοτελείς ετήσιες εκθέσεις.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, ΕΕ L 193 της 30.7.2018.

⁽³⁾ Στην έκθεση περιλαμβάνονται οι εκθέσεις ελέγχου που ολοκληρώθηκαν κατά την περίοδο από 1η Φεβρουαρίου 2019 έως 31 Ιανουαρίου 2020.

⁽⁴⁾ Communication to the Commission, Mission Charter of the Internal Audit Service of the European Commission (Ανακοίνωση προς την Επιτροπή, Χάρτης αποστολής της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), C(2020)1760 final της 25ης Μαρτίου 2020.

Η επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων συνεπικουρεί το Σώμα των Επιτρόπων στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του που απορρέουν από τις Συνθήκες, τον δημοσιονομικό κανονισμό και άλλες νομοθετικές πράξεις. Για τον σκοπό αυτό: i) διασφαλίζει την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, ii) παρακολουθεί την ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου, iii) εξασφαλίζει ότι οι συστάσεις εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου λαμβάνονται δεόντως υπόψη από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, και iv) εξασφαλίζει ότι δίνεται η δέουσα συνέχεια στις συστάσεις αυτές. Με τον τρόπο αυτό, η επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων συμβάλλει στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της Επιτροπής όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της. Η επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων διευκολύνει επίσης το Σώμα των Επιτρόπων στην εποπτεία της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνου και των πρακτικών εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής. Ο χάρτης αποστολής της επιτροπής παρακολούθησης των ελέγχων επικαιροποιήθηκε το 2020 προκειμένου να ληφθούν υπόψη η ανάληψη καθηκόντων της νέας Επιτροπής την 1η Δεκεμβρίου 2019 και οι αλλαγές των μελών της επιτροπής.

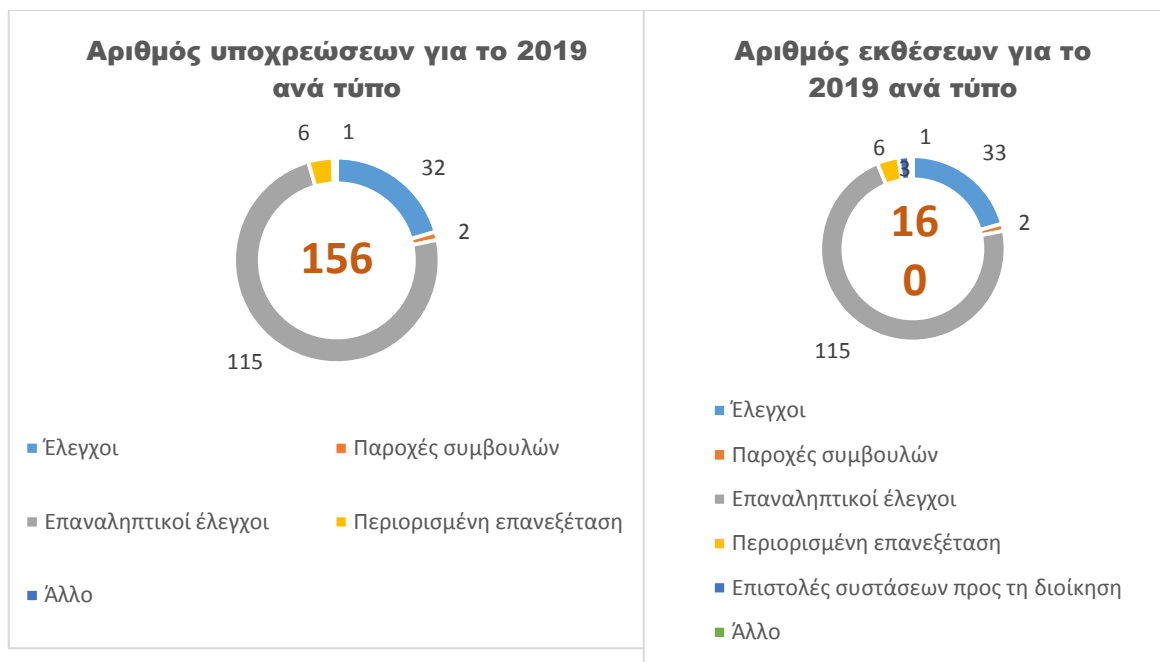
Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου δεν ελέγχει τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τα κονδύλια της ΕΕ. Τέτοιοι έλεγχοι εκτείνονται μέχρι το επίπεδο μεμονωμένων δικαιούχων και διενεργούνται από τους εσωτερικούς ελεγκτές των κρατών μελών, τις εθνικές ελεγκτικές αρχές, άλλες Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Ωστόσο, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει μέτρα που λαμβάνει η Επιτροπή για την εποπτεία και τον έλεγχο: i) οργανισμών στα κράτη μέλη, και ii) άλλων οργανισμών που είναι αρμόδιοι για την εκταμίευση κονδυλίων της ΕΕ, όπως τα Ηνωμένα Έθνη. Όπως προβλέπεται στον δημοσιονομικό κανονισμό, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου μπορεί να επιτελεί αυτά τα καθήκοντα επί τόπου, μεταξύ άλλων και στα κράτη μέλη.

3. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

3.1. Εφαρμογή του προγράμματος ελέγχων του 2019

Έως την καταληκτική ημερομηνία της 31ης Ιανουαρίου 2020, το επικαιροποιημένο πρόγραμμα ελέγχων για το 2019 είχε εφαρμοστεί σε ποσοστό 100 %. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα ελέγχων περιλάμβανε ελέγχους στην Επιτροπή και τους εκτελεστικούς οργανισμούς της ⁽⁵⁾.

Ολοκληρώθηκαν 155 «υποχρεώσεις» (έλεγχοι, παροχή συμβουλών, επαναληπτικοί έλεγχοι και επανεξετάσεις), καθώς και ένα άλλο (εσωτερικό) έργο, και εκδόθηκαν 160 εκθέσεις (μεταξύ άλλων, σημειώσεις παρακολούθησης και επιστολές συστάσεων προς τη διοίκηση) ⁽⁶⁾. Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρέχεται μια κατανομή των τύπων υποχρεώσεων και εκθέσεων που ολοκληρώθηκαν.

⁽⁵⁾ Το παράρτημα που συνοδεύει την παρούσα έκθεση περιλαμβάνει επισκόπηση όλων των υποχρεώσεων ελέγχου και των επαναληπτικών ελέγχων που ολοκληρώθηκαν.

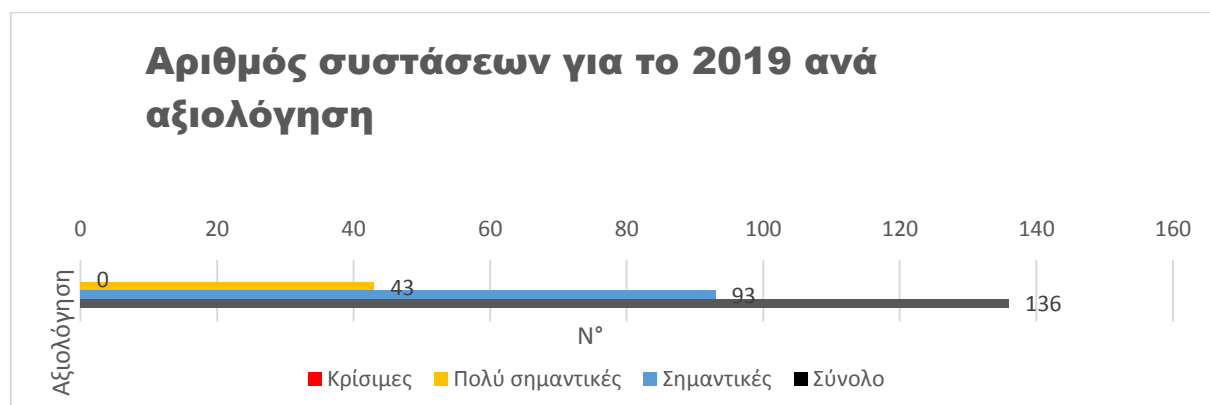
⁽⁶⁾ Πέρα από τις 155 υποχρεώσεις ελέγχου και τις εκθέσεις, στο πρόγραμμα ελέγχου για το 2019 συμπεριλήφθηκε και μια «άλλη» υποχρέωση. Η εν λόγω υποχρέωση αφορούσε το έργο μιας εσωτερικής ομάδας εργασίας για την καινοτομία και τον ψηφιακό έλεγχο και είχε ως αποτέλεσμα την υποβολή εσωτερικής έκθεσης στον εσωτερικό ελεγκτή.

Το αρχικό πρόγραμμα για το 2019 περιλάμβανε 44 υποχρεώσεις ελέγχου (ήτοι έλεγχοι, επανεξετάσεις και αναθέσεις παροχής συμβουλών, μη περιλαμβανομένων επαναληπτικών ελέγχων) οι οποίες είχαν προγραμματιστεί να ολοκληρωθούν πριν από την καταληκτική ημερομηνία της 31ης Ιανουαρίου 2020. Επιπλέον, το πρόγραμμα περιλάμβανε 29 πρόσθετες υποχρεώσεις ελέγχου οι οποίες είχαν προγραμματιστεί να ξεκινήσουν πριν από τη συγκεκριμένη καταληκτική ημερομηνία και να ολοκληρωθούν μετά την καταληκτική ημερομηνία το 2020. Το πρόγραμμα του 2019 επικαιροποιήθηκε στα μέσα του έτους. Τόσο το αρχικό όσο και το επικαιροποιημένο πρόγραμμα εξετάστηκαν από την επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου προγραμματίζει τις ελεγκτικές εργασίες της βάσει εκτίμησης κινδύνου και ανάλυσης ικανοτήτων. Τούτο προβλέπεται από τον χάρτη αποστολής της και τα διεθνή πρότυπα, και συμβάλλει στη διασφάλιση της αποδοτικής και αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος ελέγχων. Σε αυτό το πλαίσιο, η εφαρμογή του προγράμματος ελέγχων παρακολουθείται τακτικά και πραγματοποιούνται οι αναγκαίες προσαρμογές, όπου απαιτείται.

3.2. Στατιστικά στοιχεία για τις συστάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο αριθμός των συστάσεων που εξέδωσε η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου το 2019 ⁽⁷⁾.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

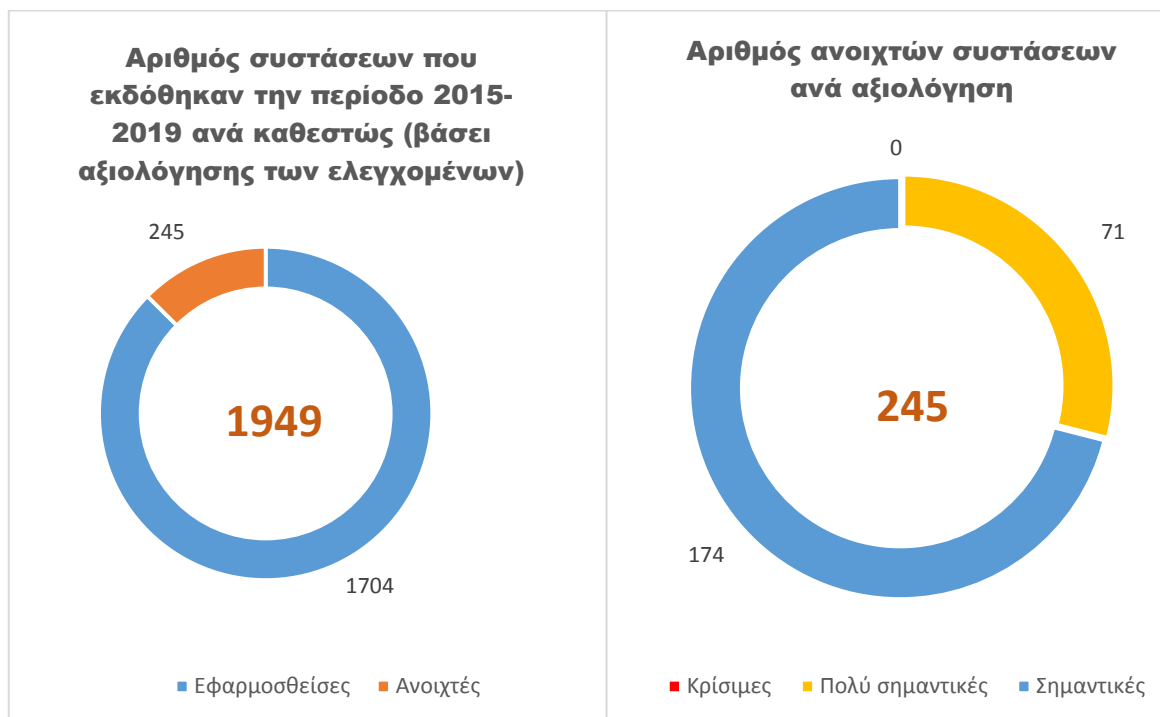
Το 2019 οι ελεγχόμενοι αποδέχτηκαν και τις 136 συστάσεις που εξέδωσε η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Για όλες τις συστάσεις, οι ελεγχόμενοι κατάρτισαν σχέδια δράσης που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία τα έκρινε ικανοποιητικά.

Την περίοδο 2015-2019, 1 704 (87 %) από το σύνολο των 1 949 συστάσεων που έγιναν (εν μέρει) αποδεκτές ⁽⁸⁾ και εκδόθηκαν από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κρίθηκε ότι εφαρμόστηκαν από τους ελεγχόμενους την καταληκτική ημερομηνία της 31ης Ιανουαρίου 2020 ⁽⁹⁾. Αυτό σημαίνει ότι συνολικά 245 συστάσεις (13 %) εξακολουθούν να είναι ανοιχτές.

⁽⁷⁾ Ολοκληρωμένη επισκόπηση των συστάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου παρέχεται στην έκθεση προς την επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων, της 27ης Μαρτίου 2020 (Ares(2020)1799817).

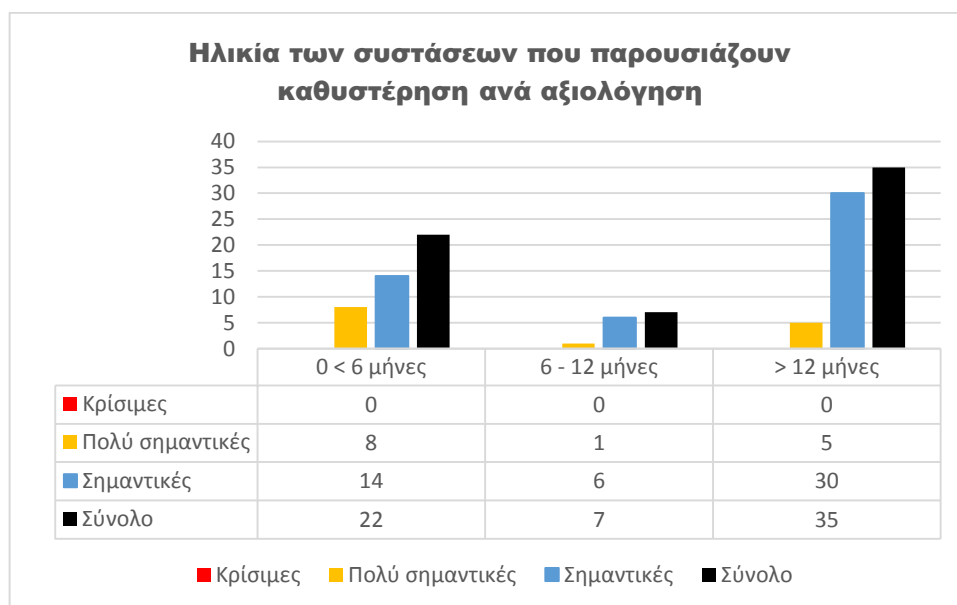
⁽⁸⁾ Από τις 1 950 συστάσεις που διατυπώθηκαν την περίοδο 2015-2019, οι 1 949 (99,9 %) έγιναν (εν μέρει) αποδεκτές από τους ελεγχόμενους (1 947 πλήρως αποδεκτές και 2 εν μέρει αποδεκτές) και μία (0,1%) δεν έγινε αποδεκτή.

⁽⁹⁾ Το διάγραμμα παρουσιάζει την αξιολόγηση των συστάσεων κατά την καταληκτική ημερομηνία, η οποία ενδέχεται να διαφέρει από την αξιολόγηση της αρχικής έκθεσης, αν τα μέτρα που έλαβε ο ελεγχόμενος σε μεταγενέστερο χρόνο θεωρούνται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου επαρκή για τον μερικό μετριασμό των προσδιορισθέντων κινδύνων και, συνεπώς, για τη μείωση του βαθμού προτεραιότητας της σύστασης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Εκ των 245 ανοιχτών συστάσεων, 71 αξιολογούνται ως «πολύ σημαντικές» και 64 παρουσιάζουν καθυστέρηση (ήτοι δεν είχαν εφαρμοστεί έως την αρχικώς συμφωνηθείσα ημερομηνία εφαρμογής). Οι συστάσεις που παρουσιάζουν καθυστέρηση αντιστοιχούν στο 3,3 % του συνόλου των 1 949 συστάσεων που έγιναν (εν μέρει) αποδεκτές. Εκ των 64 συστάσεων που παρουσιάζουν καθυστέρηση, 6 πολύ σημαντικές συστάσεις παρουσιάζουν πολύ μεγάλη καθυστέρηση (πολύ μεγάλη καθυστέρηση σημαίνει ότι η σύσταση παραμένει ανοιχτή για διάστημα μεγαλύτερο των 6 μηνών μετά την αρχική ημερομηνία εφαρμογής). Οι εν λόγω πολύ σημαντικές συστάσεις που παρουσιάζουν πολύ μεγάλη καθυστέρηση αντιστοιχούν μόλις στο 0,3 % του συνολικού αριθμού των «κρίσιμων» και «πολύ σημαντικών» συστάσεων που έγιναν αποδεκτές κατά την περίοδο 2015-2019 (σε σύγκριση με ποσοστό 0,9 % την προηγούμενη περίοδο αναφοράς).

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Γενικά, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου εκτιμά ότι η εφαρμογή των συστάσεων ελέγχου είναι ικανοποιητική και συγκρίσιμη με προηγούμενες περιόδους αναφοράς. Από τη συγκεκριμένη κατάσταση προόδου υποδεικνύεται ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής επιδεικνύουν επιμέλεια κατά την εφαρμογή των κρίσιμων και των πολύ σημαντικών συστάσεων και ότι, επομένως, μετριάζουν τους κινδύνους που

εντοπίζει η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Ωστόσο, εφιστάται η προσοχή στις μεμονωμένες συστάσεις που χαρακτηρίζονται πολύ σημαντικές και σημειώνουν πολύ μεγάλη καθυστέρηση, ήτοι καθυστέρηση άνω των έξι μηνών.

Στο παράρτημα της παρούσας έκθεσης (μέρος 3) συνοψίζονται οι εν λόγω πολύ σημαντικές συστάσεις και οι συστάσεις που παρουσιάζουν πολύ μεγάλη καθυστέρηση. Όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων εσωτερικού ελέγχου συντάχθηκε ειδική έκθεση, η οποία διαβιβάστηκε στην επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΤΟ 2019

4.1. Συμπέρασμα σχετικά με τους ελέγχους επιδόσεων

Προκειμένου να συμβάλει στη φιλοσοφία εστίασης στις επιδόσεις και μεγαλύτερης έμφασης στην αξιοποίηση των πόρων η οποία διαπνέει την Επιτροπή, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε δύο τύπους ελέγχου το 2019: ελέγχους επιδόσεων ⁽¹⁰⁾ και ελέγχους που περιλαμβάνουν σημαντικές πτυχές επιδόσεων (συνολικοί έλεγχοι). Η διενέργεια αμφοτέρων των δύο τύπων ελέγχου εντασσόταν στο στρατηγικό πρόγραμμα ελέγχων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για την περίοδο 2019-2021.

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία και τη βέλτιστη πρακτική της, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου προσέγγισε τις επιδόσεις με έμμεσο τρόπο. Για τον σκοπό αυτό, εξετάζει κατά πόσον και με ποιον τρόπο η διοίκηση εφαρμόζει συστήματα ελέγχου που αξιολογούν και παρέχουν διασφάλιση για τις επιδόσεις (αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα) των δραστηριοτήτων της. Με τη συγκεκριμένη προσέγγιση, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου επιδιώκει να διασφαλίσει ότι οι Γενικές Διευθύνσεις και οι υπηρεσίες έχουν καθιερώσει κατάλληλα πλαίσια επιδόσεων, εργαλεία μέτρησης, βασικούς δείκτες και συστήματα παρακολούθησης των επιδόσεων.

Στις ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου όσον αφορά τις διάφορες πτυχές επιδόσεων των ελέγχων που διενήργησε το 2019.

4.1.1. Στρατηγικές εποπτείας για την υλοποίηση προγραμμάτων από τρίτα μέρη

Τα προηγούμενα έτη, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε διάφορους ελέγχους οι οποίοι επικεντρώθηκαν στις υφιστάμενες ρυθμίσεις εποπτείας στο πλαίσιο των Γενικών Διευθύνσεων και των υπηρεσιών για την υλοποίηση προγραμμάτων (και/ή πολιτικών) από τρίτα μέρη. Στη συνολική γνώμη σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου συμπεριλάμβανε επισήμανση ειδικού θέματος επί 5 συναπτά έτη (2015-2019) σχετικά με τις στρατηγικές εποπτείας τρίτων μερών που υλοποιούν πολιτικές. Οι έλεγχοι του 2019 παρουσιάζουν μικτή εικόνα, με τη διαπίστωση αδυναμιών (σε 3 από τους 5 ελέγχους που ολοκληρώθηκαν το 2019) όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών εποπτείας που υποβλήθηκαν σε έλεγχο. Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με αυτή τη μικτή εικόνα παρατίθενται στα τέσσερα σημεία κατωτέρω.

- Το 2019 διεξήχθησαν δύο έλεγχοι στη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας και στη Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών. Από τους δύο αυτούς ελέγχους δεν προέκυψαν κρίσιμες ή πολύ σημαντικές συστάσεις που να καταδεικνύουν αδυναμίες όσον αφορά τις υφιστάμενες ρυθμίσεις εποπτείας. Ωστόσο, στο πλαίσιο του ελέγχου που διενεργήθηκε σχετικά με την υλοποίηση της στρατηγικής ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας για τους εξουσιοδοτημένους φορείς που υλοποιούν το πρόγραμμα συνδρομής στον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων, διαπιστώθηκε μία αδυναμία όσον αφορά την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων, η οποία δεν συνδέεται άμεσα με τις στρατηγικές εποπτείας.
- Στη Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας πραγματοποιήθηκε ένας έλεγχος σχετικά με το πρόγραμμα «InnovFin – Χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Καινοτομία». Το InnovFin αποτελεί μέρος των δράσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και βοηθάει επιχειρήσεις και άλλες οργανώσεις που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία να αποκτήσουν ευκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση με δανειακά και ίδια κεφάλαια. Το πρόγραμμα προωθεί ένα φάσμα εξατομικευμένων δανειακών προϊόντων και προϊόντων μετοχικού κεφαλαίου για τη χορήγηση άμεσων δανείων σε επιχειρήσεις, η υλοποίηση των οποίων έχει ανατεθεί στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο

⁽¹⁰⁾ Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε συνολικά 31 ελέγχους επιδόσεων και συνολικούς ελέγχους. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. το παράρτημα.

Επενδύσεων. Παρά το γεγονός ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι που εφαρμόζει η Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας για την εποπτεία και την παρακολούθηση της υλοποίησης και των επιδόσεων του προγράμματος InnoFin βασίζονται σε μια καλά σχεδιασμένη στρατηγική εποπτείας, διαπιστώθηκαν αδυναμίες στο πλαίσιο επιδόσεων και, κατ' επέκταση, στην αξιοπιστία των υποκείμενων δεδομένων για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του.

- Στο πλαίσιο του ελέγχου που διενεργήθηκε στη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου εντόπισε αδυναμίες όσον αφορά τον βαθμό αποτελεσματικότητας των διαδικασιών για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την εποπτεία του καθεστώτος των οπωροκηπευτικών στην πράξη. Η ισχύουσα νομοθεσία που διέπει το καθεστώς των οπωροκηπευτικών χαρακτηρίζεται σε μεγάλο βαθμό από επικουρικότητα. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή έχει περιορισμένες ευκαιρίες παρέμβασης στη διαχείριση του εν λόγω καθεστώτος. Οι προτάσεις για την κοινή γεωργική πολιτική μετά το 2020 προχωρούν ακόμη περισσότερο προς αυτή την κατεύθυνση. Ωστόσο, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου εντόπισε κενά όσον αφορά: i) την υποστήριξη και την καθοδήγηση που παρέχεται στα κράτη μέλη, ii) τις πληροφορίες που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, και iii) την παρακολούθηση και αξιολόγηση του καθεστώτος των οπωροκηπευτικών από τη Γενική Διεύθυνση.
- Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και η Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας παρακολουθούν την υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 σε συνεχή βάση μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων παρακολούθησης. Οι εν λόγω δραστηριότητες παρακολούθησης περιλαμβάνουν: i) τη συμμετοχή στις επιτροπές παρακολούθησης των κρατών μελών, ii) την εξέταση των ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης, iii) τη διοργάνωση ετήσιων συνεδριάσεων επανεξέτασης με τις διαχειριστικές αρχές, και iv) περισσότερες ad hoc δραστηριότητες, όπως διμερείς συναντήσεις με τα κράτη μέλη, επισκέψεις σε έργα και παροχή στοχευμένης στήριξης στα κράτη μέλη. Μέσω αυτών των διαφόρων δραστηριοτήτων παρακολούθησης, οι Γενικές Διευθύνσεις αξιολογούν την πρόοδο που επιτυγχάνεται στην υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων, εντοπίζουν αδυναμίες σε επίπεδο υλοποίησης και παρακολουθούν τον τρόπο αντιμετώπισης των εν λόγω αδυναμιών από τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντική δράση παρακολούθησης είναι η επανεξέταση των επιδόσεων που διενεργήθηκε στα μέσα του 2019 για την αξιολόγηση της επίτευξης των καθορισθέντων ορόσημων στο πλαίσιο επιδόσεων του εκάστοτε προγράμματος. Παρότι, συνολικά, οι Γενικές Διευθύνσεις παρακολουθούν αποτελεσματικά την υλοποίηση και τις επιδόσεις των προγραμμάτων και παρά το γεγονός ότι η επανεξέταση των επιδόσεων ήταν καλά προετοιμασμένη, εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες όσον αφορά: i) την αξιολόγηση των επιδόσεων των προγραμμάτων, ii) τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των αδυναμιών σε επίπεδο υλοποίησης, και iii) σε ό,τι αφορά τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης και τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, την αξιοπιστία των δεδομένων σχετικά με τις επιδόσεις.

4.1.2. Στρατηγικές ελέγχου για επιλεγμένες Γενικές Διευθύνσεις και υπηρεσίες

Οι Γενικές Διευθύνσεις και οι υπηρεσίες πρέπει να διασφαλίζουν τη νομιμότητα, την κανονικότητα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των προγραμμάτων και των έργων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, οι κύριοι διατάκτες σχεδιάζουν τη στρατηγική ελέγχου. Η στρατηγική αυτή περιλαμβάνει εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ελέγχους, οι οποίοι αποτελούν τα βασικά δομικά στοιχεία για την ετήσια δήλωση αξιοπιστίας. Το 2019 η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε διάφορους ελέγχους στον συγκεκριμένο τομέα και εντόπισε αρκετές αδυναμίες όσον αφορά τις επιδόσεις των εν λόγω διαδικασιών. Οι αδυναμίες αυτές περιγράφονται στα παρακάτω σημεία.

- Ο Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο του προγράμματος για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διαπίστωσε ότι, κατά τη διαδικασία προγραμματισμού και σχεδιασμού των δραστηριοτήτων ελέγχου του, ο οργανισμός δεν χρησιμοποίησε πληροφορίες σχετικά με τον κίνδυνο κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το επίπεδο των διενεργούμενων ελέγχων. Διαπίστωσε, επίσης, ότι ο οργανισμός δεν αξιολόγησε την απόδοση ως προς το κόστος των εν λόγω ελέγχων σχετικά με το πρόγραμμα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα χωριστά από τα υπόλοιπα προγράμματα που υλοποιεί, παρά το γεγονός ότι ο οργανισμός διενεργεί συνολική αξιολόγηση της απόδοσης ως προς το κόστος όλων των ελέγχων για το σύνολο των υπό διαχείριση προγραμμάτων.

- Στο πλαίσιο του ελέγχου που διεξήγαγε η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου στη Γενική Διεύθυνση Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης, διαπιστώθηκε αδυναμία όσον αφορά την παρακολούθηση των ελέγχων και τη συνέχεια που δίνεται σε αυτούς τόσο σε επίπεδο αντιπροσωπειών της ΕΕ όσο και στην έδρα. Παρόμοια αδυναμία διαπιστώθηκε και στη Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση: παρότι οι κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση του κινδύνου βάσει των οποίων καταρτίζεται το σχέδιο ελέγχου και το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου είναι επαρκώς ανεπτυγμένες, εξακολουθούν να εντοπίζονται αδυναμίες σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων και τον σχεδιασμό των βασικών δεικτών επιδόσεων.
- Όσον αφορά τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου εντόπισε αδυναμίες ως προς την κανονικότητα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση στους εκ των προτέρων ελέγχους πριν από την τελική πληρωμή, καθώς και στους εκ των υστέρων ελέγχους. Εάν δεν αντιμετωπιστούν εγκαίρως, οι εν λόγω αδυναμίες μπορεί να επηρεάσουν την αποτελεσματικότητα της στρατηγικής ελέγχου σε βάθος χρόνου.
- Η Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής χρηματοδοτεί έργα για τη στήριξη: i) μη στρατιωτικών αποστολών διαχείρισης κρίσεων, και ii) προπαρασκευαστικών μέτρων, μέτρων παρακολούθησης και έκτακτης ανάγκης, όπως αποστολών στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Η αξιοπιστία σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού διασφαλίζεται μέσω: i) της εφαρμογής συστήματος εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ελέγχων και ρυθμίσεων εσωτερικής παρακολούθησης, ii) των υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Επιτροπής και κάθε αποστολής στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής και πολιτικής ασφάλειας, και iii) ειδικών μέτρων, όπως η διενέργεια εξωτερικών ελέγχων και η υποβολή οικονομικών εκθέσεων από τις αποστολές. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν καθυστερήσεις στο κλείσιμο των εντολών στις αποστολές, καθώς και αναποτελεσματικά μέτρα μετριασμού του κινδύνου για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ που έχει ανατεθεί στην αποστολή στη Σομαλία που δεν έχει υποβληθεί σε αξιολόγηση κατά πυλώνες.
- Τέλος, η Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων, η οποία ασκεί επίσης την εκ των υστέρων ελεγκτική λειτουργία για τη Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, έχει θεσπίσει γενικά τις απαραίτητες διαδικασίες για τη διαχείριση της δραστηριότητας ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης των λογαριασμών. Ωστόσο, υπάρχουν αδυναμίες στη δομή και τον σχεδιασμό της δραστηριότητας ελέγχου, στην εκτέλεση του προγράμματος ελέγχου και στην εκκαθάριση των λογαριασμών, οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν την αποτελεσματικότητα αυτών των διαδικασιών στην πράξη. Παρότι οι εν λόγω αδυναμίες δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη δήλωση αξιοπιστίας του γενικού διευθυντή, εγείρουν εντούτοις ζητήματα ως προς το κατά πόσον η Γενική Διεύθυνση έχει την ικανότητα να αντιμετωπίσει τις εν λόγω αδυναμίες στην πράξη υπό την τρέχουσα δομή της.

4.1.3. Διαδικασίες διαχείρισης ανθρώπινων πόρων

Τα τελευταία χρόνια, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διεξήγαγε διάφορους ελέγχους σχετικά με τις διαδικασίες διαχείρισης ανθρώπινων πόρων σε διάφορες Γενικές Διευθύνσεις και υπηρεσίες της Επιτροπής. Το 2018, απέστειλε επίσης στη Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Πόρων και Ασφάλειας επιστολή συστάσεων προς τη διοίκηση επισημαίνοντας τα κοινά ζητήματα που διαπιστώθηκαν στους εν λόγω ελέγχους.

Παρότι οι πολύ σημαντικές συστάσεις που διατυπώθηκαν σε προηγούμενους ελέγχους σχετικά με τους ανθρώπινους πόρους έχουν εφαρμοστεί, σε δύο από τους τρεις ελέγχους σχετικά με τους ανθρώπινους πόρους που διενεργήθηκαν το 2019 διαπιστώθηκαν εκ νέου ζητήματα που εντοπίστηκαν κατά τα προηγούμενα έτη. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διαπίστωσε αδυναμίες όσον αφορά τη χαρτογράφηση των καθηκόντων και δεξιοτήτων, την αξιολόγηση του φόρτου εργασίας και την κατανομή του προσωπικού τόσο στη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης όσο και στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης. Επιπλέον, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου συνέστησε στη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης: i) να αναπτύξει γενική στρατηγική για τους ανθρώπινους πόρους σύμφωνα με την επιχειρηματική της στρατηγική και ii) να εφαρμόσει τα αναγκαία επιχειρησιακά μέτρα. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης έχει ήδη καταρτίσει στρατηγικό σχέδιο για τους ανθρώπινους πόρους. Καλείται, λοιπόν, τώρα να μετουσιώσει τους στόχους του εν λόγω στρατηγικού σχεδίου σε συγκεκριμένες δράσεις και μέτρα παρακολούθησης που διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των δράσεων στην πράξη, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη των επιχειρησιακών της στόχων.

Αντιθέτως, από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στη Γενική Διεύθυνση Εμπορίου σχετικά με τους ανθρώπινους πόρους δεν προέκυψαν κρίσιμες ή πολύ σημαντικές συστάσεις.

Στο πλαίσιο του ελέγχου που διεξήχθη στο Κοινό Κέντρο Ερευνών σχετικά με τη διαχείριση των εγκαταστάσεων, διαπιστώθηκαν δύο ζητήματα αναφορικά με: i) τις δομές διακυβέρνησης και διαχείρισης και ii) την επαρκή στελέχωση και εμπειρογνώμοσύνη του προσωπικού για δραστηριότητες διαχείρισης εγκαταστάσεων και δραστηριότητες που σχετίζονται με τις υποδομές.

Τέλος, ο έλεγχος σχετικά με την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της Διεύθυνσης Ελέγχων και Αναλύσεων στον Τομέα της Υγείας και των Τροφίμων της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων εντόπισε αδυναμίες όσον αφορά: i) τη στελέχωση σε επίπεδο δραστηριοτήτων, ii) την καταγραφή του χρόνου, και iii) την παρακολούθηση των επιδόσεων. Εάν δεν αντιμετωπιστούν οι εν λόγω αδυναμίες, μπορεί να υπονομεύσουν την ικανότητα παροχής των αναγκαίων εγγυήσεων ότι τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη και στις χώρες εξαγωγής πληρούν τις κανονιστικές απαιτήσεις.

Οι έλεγχοι επιβεβαίωσαν ότι, τόσο σε επίπεδο οργάνου όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο, οι Γενικές Διευθύνσεις και οι υπηρεσίες πρέπει να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους στον τομέα της διαχείρισης ανθρώπινων πόρων. Η Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Πόρων και Ασφάλειας διαδραματίζει κεντρικό ρόλο: i) στον σχεδιασμό των πολιτικών της Επιτροπής για τους ανθρώπινους πόρους, ii) στον σχεδιασμό των κεντρικών εργαλείων που χρήζουν περαιτέρω ανάπτυξης, και iii) στην παροχή ειδικής καθοδήγησης, συνδρομής και στήριξης μέσω των κέντρων διαχείρισης λογαριασμών και μέσω υπηρεσιών ανθρώπινων πόρων σε επίπεδο οργάνου. Οι Γενικές Διευθύνσεις και οι υπηρεσίες θα πρέπει να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν κατάλληλες στρατηγικές ανθρώπινων πόρων που θα στηρίζουν την επίτευξη των στόχων τους και θα αντιμετωπίζουν τους εντοπισθέντες κινδύνους. Αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί μέσω στοχευμένων δράσεων στο επίπεδό τους, λαμβανομένων υπόψη των ιδιομορφιών της εκάστοτε Γενικής Διεύθυνσης/υπηρεσίας, χωρίς να χρειάζεται να περιμένουν την ανάληψη δράσεων ή την ανάπτυξη εργαλείων σε επίπεδο οργάνου. Η πρακτική αυτή δεν θα πρέπει να περιορίζεται μόνο σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης ή υπηρεσίας, αλλά θα πρέπει να εφαρμόζεται και σε επίπεδο επιμέρους επιχειρησιακών διαδικασιών.

4.1.4. Διαδικασίες διαχείρισης τεχνολογίας πληροφοριών

Αρκετοί έλεγχοι στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών επικεντρώθηκαν στις πρακτικές διαχείρισης έργων στο πεδίο της τεχνολογίας πληροφοριών. Σε δύο σχετικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν στη Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής και στη Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού δεν διαπιστώθηκαν σημαντικά ζητήματα επιδόσεων. Ωστόσο, στο πλαίσιο του ελέγχου που διενεργήθηκε στην Υπηρεσία Εκδόσεων σχετικά με τη διακυβέρνηση της τεχνολογίας πληροφοριών και τη διαχείριση έργων, εντοπίστηκε ένα ζήτημα όσον αφορά τις πρακτικές διακυβέρνησης για την παρακολούθηση των προγραμμάτων και των έργων. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διαπίστωσε, επίσης, ορισμένες αδυναμίες ελέγχου στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης όσον αφορά το εργαλείο διαχείρισης περιεχομένου της υπηρεσίας, ιδίως στα αρχικά στάδια του έργου για την ανάπτυξη του εργαλείου. Παρότι οι αδυναμίες αυτές αντιμετωπίστηκαν σταδιακά, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου έκρινε ότι η αντιμετώπισή τους θα έπρεπε να γίνει επείγοντως. Γενικά, οι έλεγχοι που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης όσον αφορά τις πρακτικές διαχείρισης έργων στο πεδίο της τεχνολογίας πληροφοριών δεν παρείχαν επαρκείς διασφαλίσεις για τον μετριασμό των κινδύνων και διαπιστώθηκαν πέντε πολύ σημαντικές αδυναμίες.

4.1.5. Βελτίωση της νομοθεσίας

Αρκετές πτυχές της βελτίωσης της νομοθεσίας αποτέλεσαν αντικείμενο ποικίλων ελέγχων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι εξής: i) έλεγχος σχετικά με την εφαρμογή των αρχών για τη βελτίωση της νομοθεσίας κατά την εκπόνηση των προτάσεων πολιτικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών, ii) έλεγχος της εκτίμησης επιπτώσεων στη Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, iii) έλεγχος σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης και τις μελέτες στη Γενική Διεύθυνση Δράσης για το Κλίμα και στη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, και iv) έλεγχος όσον αφορά την παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ στη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης. Στους τομείς αυτούς δεν διαπιστώθηκαν σημαντικά ζητήματα επιδόσεων, με εξαίρεση τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, στην οποία συστάθηκε: i) να ενισχύσει την παρακολούθηση της εκτέλεσης του έργου των εξωτερικών αναδόχων της, ii) να εξορθολογήσει το οικείο σύστημα διαχείρισης εγγράφων και την πρόσβαση στους φακέλους της διαδικασίας προμηθειών, και iii) να βελτιώσει την εποπτεία και την αξιολόγηση της ποιότητας των εγγράφων της προμήθειας.

4.1.6. Επανεξέταση για την αξιολόγηση της εφαρμογής του νέου πλαισίου εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής

Το 2019, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου δρομολόγησε σειρά περιορισμένων επανεξετάσεων (σε έξι Γενικές Διευθύνσεις ⁽¹¹⁾) για την αξιολόγηση της εφαρμογής του νέου πλαισίου εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής. Γενικά, τα αποτελέσματα ήταν ικανοποιητικά, καθώς δεν προέκυψαν κρίσιμες ή πολύ σημαντικές συστάσεις σε καμία από τις έξι περιορισμένες επανεξετάσεις.

4.1.7. Άλλες διαδικασίες

Οι ευρωπαϊκές στατιστικές συνδράμουν την Επιτροπή στην υποβολή στοιχείων στους ενδιαφερόμενους και στην παρακολούθηση της επίτευξης των βασικών πολιτικών, των στόχων και των προτεραιοτήτων της. Οι ευρωπαϊκές στατιστικές χρησιμοποιούνται επίσης για την εκπόνηση μελετών και τη λήψη αποφάσεων από εξωτερικούς ενδιαφερόμενους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι ευρωπαϊκές στατιστικές να είναι υψηλής ποιότητας. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διαπίστωσε ότι, παρά την ικανοποιητική εφαρμογή των βασικών ελέγχων ποιότητας που είναι ενσωματωμένοι στις διαδικασίες παραγωγής, η λειτουργία της Eurostat για την αξιολόγηση της ποιότητας δεν ήταν αποτελεσματική.

Η Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων διαχειρίζεται τις δαπάνες για δράσεις και προγράμματα στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας των τροφίμων. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την υγεία των ζώων, την υγεία των φυτών, την καλή μεταχείριση των ζώων, τους επίσημους ελέγχους, καθώς και δραστηριότητες στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διαπίστωσε ορισμένες αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου στο οποίο βασίζονται οι διαδικασίες για την επανεξέταση της μεθοδολογίας μοναδιαίων δαπανών που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για τη χρηματοδότηση των κτηνιατρικών και φυτοϋγειονομικών προγραμμάτων και των μέτρων έκτακτης ανάγκης. Στις αδυναμίες αυτές περιλαμβάνονται κενά στην οργάνωση της διαδικασίας, στις εσωτερικές διαβουλεύσεις, στην εκ των προτέρων ανάλυση και εκτίμηση επιπτώσεων των προτεινόμενων αλλαγών, στο χρονοδιάγραμμα της εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας, καθώς και αδυναμίες όσον αφορά τις ρυθμίσεις συνέχισης των δραστηριοτήτων.

Η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος συμμετέχει σε διάφορες διεθνείς δραστηριότητες με στόχο τον μετριασμό των απειλών για το περιβάλλον, την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον δράσεων, τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της ΕΕ, τη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις σε εσωτερικό επίπεδο και τη δημιουργία ευκαιριών για τις επιχειρήσεις της ΕΕ στο εξωτερικό. Ως εκ τούτου, η αποτελεσματική συνεργασία και δέσμευση αποτελούν παράγοντες καθοριστικής σημασίας για την αντιμετώπιση αυτών των παγκόσμιων προκλήσεων. Παρότι η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος έχει θεσπίσει γενικά τις απαραίτητες διαδικασίες για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και την αποτελεσματική ιεράρχηση των διεθνών δραστηριοτήτων της, καθώς και για την επαρκή παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διαπίστωσε ότι η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος δεν έχει θεσπίσει επίσημα: i) τις εθελοντικές συμφωνίες εταιρικής σχέσης και τις επακόλουθες ρυθμίσεις συντονισμού με τη Γενική Διεύθυνση Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης και ii) τις αρμοδιότητες για τα διάφορα στάδια στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας εθελοντικής συμφωνίας εταιρικής σχέσης.

Τέλος, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου πραγματοποίησε το δεύτερο στάδιο ελέγχου σχετικά με τη διαχείριση των ενταλμάτων είσπραξης για πρόστιμα ανταγωνισμού και των ενταλμάτων είσπραξης στο πλαίσιο της διορθωτικής ικανότητας της Επιτροπής. Ο έλεγχος αυτός διεξήχθη σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο περιλάμβανε αξιολόγηση της διαχείρισης των ενταλμάτων είσπραξης σε επιχειρησιακό επίπεδο σε επιλεγμένες Γενικές Διευθύνσεις (επίκεντρο του σταδίου 1, ολοκλήρωση του ελέγχου το 2017) και το δεύτερο στάδιο αφορούσε το κεντρικό επίπεδο (επίκεντρο του σταδίου 2, ολοκλήρωση του ελέγχου το 2019). Κατά το δεύτερο στάδιο του ελέγχου, διαπιστώθηκαν αδυναμίες σε κεντρικό επίπεδο όσον αφορά τη διαχείριση των περιπτώσεων αφερεγγυότητας και πτώχευσης, καθώς και τη διαδικασία συμψηφισμού, που παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να προβαίνει στην είσπραξη οφειλών με την αφαίρεση πληρωμών έναντι οφειλών από νομικές οντότητες ή συγκεκριμένους οργανισμούς. Παρότι οι αδυναμίες αυτές δεν υπονομεύουν ουσιαστικά την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας είσπραξης, η Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμού θα πρέπει να τις αντιμετωπίσει εγκαίρως, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας είσπραξης και να διασφαλιστεί, εντέλει, ότι εξακολουθεί να παρέχεται επαρκής προστασία στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

⁽¹¹⁾ Στη Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, στη Γενική Διεύθυνση Διεργυνείας, στη Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης, στο Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης στις Βρυξέλλες, στο Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης στο Λουξεμβούργο και στην Υπηρεσία Επιλογής του Προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4.2. Περιορισμένα συμπεράσματα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου εξέδωσε περιορισμένα συμπεράσματα σχετικά με την κατάσταση του εσωτερικού ελέγχου σε κάθε ⁽¹²⁾ Γενική Διεύθυνση και υπηρεσία τον Φεβρουάριο του 2020. Τα περιορισμένα αυτά συμπεράσματα συνέβαλαν στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων του 2019 των οικείων Γενικών Διευθύνσεων και υπηρεσιών. Βασίζονται στις ελεγκτικές εργασίες που εκτελέστηκαν κατά την τελευταία τριετία και καλύπτουν όλες τις ανοικτές συστάσεις που εκδόθηκαν από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και τα πρώην κλιμάκια εσωτερικού ελέγχου (στον βαθμό που τις συστάσεις έχει αναλάβει η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου). Το συμπέρασμα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με την κατάσταση του εσωτερικού ελέγχου περιορίζεται στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που ελέγχθηκαν. Το συμπέρασμα δεν καλύπτει τα συστήματα που δεν έχουν ελεγχθεί από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου την τελευταία τριετία.

4.3. Συνολική γνώμη σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση από πλευράς της Επιτροπής

Όπως απαιτείται από τον χάρτη αποστολής της, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου εκδίδει ετήσια συνολική γνώμη σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση στην Επιτροπή. Η γνώμη αυτή βασίζεται στις ελεγκτικές εργασίες που εκτελέστηκαν στον τομέα της δημοσιονομικής διαχείρισης εντός της Επιτροπής από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κατά την προηγούμενη τριετία (2017 έως 2019). Λαμβάνει επίσης υπόψη πληροφορίες από άλλες πηγές, κυρίως από τις εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η συνολική γνώμη εκδίδεται παράλληλα με την παρούσα έκθεση και καλύπτει το ίδιο έτος.

Όπως και στις προηγούμενες εκδόσεις της, στη συνολική γνώμη για το 2019 ελήφθησαν υπόψη οι επιφυλάξεις που είχαν διατυπωθεί από τους κύριους διατάκτες στις δηλώσεις αξιοπιστίας. Προκειμένου να καταλήξει στη συνολική γνώμη της, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου έλαβε υπόψη τον συνδυασμένο αντίκτυπο: i) των ποσών που εκτιμάται ότι διακυβεύονται όπως δημοσιεύθηκαν στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων, ii) της διορθωτικής ικανότητας, όπως προκύπτει από τις δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις του παρελθόντος, και iii) των εκτιμήσεων μελλοντικών διορθώσεων και διακυβευόμενων ποσών κατά το κλείσιμο. Δεδομένης της έκτασης των δημοσιονομικών διορθώσεων και των ανακτήσεων του παρελθόντος, και αν υποθεθεί ότι οι διορθώσεις των επόμενων ετών θα πραγματοποιηθούν σε παρόμοια επίπεδα, παρέχεται επαρκής προστασία στον προϋπολογισμό της ΕΕ συνολικά (όχι απαραίτητα σε μεμονωμένους τομείς πολιτικής), καθώς και σε βάθος χρόνου (ορισμένες φορές έως και αρκετά έτη αργότερα).

Χωρίς να διατυπώσει περαιτέρω επιφυλάξεις σχετικά με τη συνολική γνώμη, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου τόνισε τα ακόλουθα θέματα:

i) Εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης που συνδέεται με την πανδημία COVID-19: ανάγκη για ενδελεχή αξιολόγηση των αναδυόμενων κινδύνων και για καθορισμό και εφαρμογή των αντίστοιχων μέτρων μετριασμού

Η κατάσταση που διαμορφώθηκε σε υγειονομικό, κοινωνικό, οικονομικό και δημοσιονομικό επίπεδο από την πανδημία COVID-19 συνεπάγεται δυνητικά υψηλούς, εγκάρσιους κινδύνους για την Επιτροπή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ και την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής της.

Η Επιτροπή είναι υπόλογη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται οι πράξεις που πραγματοποιήθηκαν πριν από την κρίση (ως μέρος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020), για τις οποίες εξακολουθούν να απαιτούνται περαιτέρω επαρκείς έλεγχοι (ιδίως εκ των υστέρων), αλλά και κατά τη διάρκεια της ίδιας της κρίσης, όσον αφορά τις πτυχές της διασφάλισης της αξιοπιστίας, της συμμόρφωσης και των επιδόσεων.

Καθώς η κρίση συνεχίζεται, το πλαίσιο αυτό θέτει προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά:

- την εκτέλεση του προϋπολογισμού σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, λόγω των μεταβαλλόμενων κανόνων και των εξελισσόμενων κανονισμών, των επείγουσών διαδικασιών, της χρήσης έκτακτων μέτρων, των δύσκολων συνθηκών και/ή της περιορισμένης διαθεσιμότητας οικονομικών και ανθρώπινων πόρων,*

⁽¹²⁾ Εκτός από τη Γενική Διεύθυνση Αμυντικής Βιομηχανίας και Διαστήματος, την υπηρεσία IDEA – Inspire, Debate, Engage and Accelerate Action – Έμπνευση, συζήτηση, ανάληψη και επιτάχυνση δράσης και την ειδική ομάδα για τις σχέσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο.

- τον βαθμό στον οποίο μπορούν να διεξαχθούν όπως προβλέπεται οι αναγκαίοι έλεγχοι και επαληθεύσεις —σε επίπεδο Επιτροπής, κρατών μελών, τρίτων χωρών, εταίρων υλοποίησης και/ή δικαιούχων— λόγω των υλικοτεχνικών περιορισμών, όπως η πλήρης και έγκαιρη πρόσβαση σε πληροφορίες και έγγραφα, τα προβλήματα στην πραγματοποίηση αποστολών/επιτόπιων ελέγχων και η ικανότητα των εταίρων υλοποίησης και των δικαιούχων να συνεχίσουν τις συνήθειες δραστηριότητές τους,
- τον δυνητικό αντίκτυπο στην υφιστάμενη και τη μελλοντική διορθωτική ικανότητα της Επιτροπής, λόγω της εξαιρετικά δύσκολης οικονομικής κατάστασης που θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής πτώχευσης των τελικών δικαιούχων, γεγονός που μπορεί να δυσχεράνει την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Οι εγγυήσεις αξιοπιστίας που παρέχονται σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ έχουν πολυετή χαρακτήρα και εξαρτώνται από την αξιοπιστία των αντίστοιχων στρατηγικών ελέγχου σε διάφορα επίπεδα. Οι εν λόγω στρατηγικές βασίζονται σε εκτιμήσεις κινδύνου των επιμέρους προγραμμάτων και των σχετικών πράξεων του προϋπολογισμού, σε εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ελέγχους των δαπανών, στις στρατηγικές εποπτείας τρίτων μερών που υλοποιούν πολιτικές και προγράμματα, καθώς και στην εφαρμογή της διορθωτικής ικανότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η δέουσα προστασία του προϋπολογισμού ενόψει των πρωτοφανών αυτών προκλήσεων, οι Γενικές Διευθύνσεις και οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα πρέπει i) να αξιολογήσουν δεόντως τους κινδύνους που συνεπάγεται η πανδημία COVID-19 για τη δημοσιονομική διαχείριση όσον αφορά τη διασφάλιση της αξιοπιστίας, τη συμμόρφωση με το νομικό πλαίσιο και τη διορθωτική ικανότητα των πολυετών συστημάτων, καθώς και τις επιδόσεις, και ii) να καθορίσουν και να εφαρμόσουν κατάλληλα μέτρα μετριασμού, όπως η προσαρμογή ή ο επαναπροσδιορισμός των στρατηγικών ελέγχου τους.

ii) Στρατηγικές εποπτείας τρίτων μερών που υλοποιούν πολιτικές και προγράμματα

Μολονότι η Επιτροπή εξακολουθεί να έχει την πλήρη ευθύνη για τη διασφάλιση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (καθώς και για την επίτευξη των στόχων πολιτικής), βασίζεται ολοένα και περισσότερο σε τρίτα μέρη για την υλοποίηση των προγραμμάτων της. Αυτό επιτυγχάνεται, κυρίως, μέσω της ανάθεσης της εκτέλεσης του επιχειρησιακού προϋπολογισμού της ΕΕ ή ορισμένων καθηκόντων σε χώρες εκτός ΕΕ, σε διεθνείς οργανισμούς ή διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, σε εθνικές αρχές και εθνικούς οργανισμούς των κρατών μελών, σε κοινές επιχειρήσεις, σε οργανισμούς εκτός ΕΕ και σε αποκεντρωμένους οργανισμούς της ΕΕ. Επιπλέον, σε ορισμένους τομείς πολιτικής, γίνεται (ή σχεδιάζεται να γίνει) ολοένα και μεγαλύτερη χρήση εναλλακτικών μηχανισμών χρηματοδότησης, όπως χρηματοδοτικών μέσων, γεγονός που συνεπάγεται συγκεκριμένες προκλήσεις και κινδύνους για την Επιτροπή, όπως επισημαίνεται επίσης από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Στο πλαίσιο της άσκησης των γενικών τους αρμοδιοτήτων, οι Γενικές Διευθύνσεις πρέπει να εποπτεύουν την υλοποίηση των προγραμμάτων και των πολιτικών και να παρέχουν καθοδήγηση και συνδρομή, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες. Ως εκ τούτου, πρέπει να καθορίζουν και να εφαρμόζουν κατάλληλες, αποτελεσματικές και αποδοτικές δραστηριότητες εποπτείας/παρακολούθησης/υποβολής στοιχείων, ώστε να είναι σε θέση να διασφαλίζουν ότι οι εξουσιοδοτημένες οντότητες και οι λοιποί εταίροι υλοποιούν αποτελεσματικά τα προγράμματα, προστατεύουν δεόντως τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και τηρούν τις συμφωνίες ανάθεσης αρμοδιοτήτων, ανάλογα με την περίπτωση, καθώς και ότι οποιοδήποτε τυχόν ζήτημα διαπιστωθεί διευθετείται το ταχύτερο δυνατόν.

Στο πλαίσιο σειράς ελέγχων που διενεργήθηκαν το 2019, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου συνέχισε να διατυπώνει συστάσεις ώστε οι στρατηγικές ελέγχου και οι εποπτικές ρυθμίσεις που αναπτύσσουν οι συναφείς Γενικές Διευθύνσεις να καθορίζουν με μεγαλύτερη σαφήνεια τις προτεραιότητες και τις ανάγκες τους όσον αφορά τη διασφάλιση αξιοπιστίας ως προς τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση στους αντίστοιχους οργανισμούς εντός και εκτός ΕΕ. Παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί τα τελευταία έτη τόσο σε επίπεδο κεντρικών υπηρεσιών όσο και σε επίπεδο οικείων Γενικών Διευθύνσεων για τον μετριασμό των κινδύνων που διαπιστώνονται ως αποτέλεσμα των ελεγκτικών εργασιών, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη για περαιτέρω βελτιώσεις σε ορισμένους τομείς.

Στο πλαίσιο αυτό, οι Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής θα πρέπει να συνεχίσουν να καταβάλλουν προσπάθειες για τον προσδιορισμό και την εκτίμηση των κινδύνων που ενέχονται στην ανάθεση καθηκόντων σε τρίτους και να επιδιώκουν αποτελεσματικές και αποδοτικές εποπτικές δραστηριότητες μέσα από την περαιτέρω ανάπτυξη των συναφών στρατηγικών ελέγχου. Αυτό είναι σημαντικό όχι μόνο για τις

ανατεθείσες δραστηριότητες στο πλαίσιο του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020, αλλά σε μεγαλύτερο βαθμό για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 λόγω της αναμενόμενης αύξησης της χρήσης μέσων μετοχικού κεφαλαίου, εγγυήσεων και μέσων επιμερισμού του κινδύνου.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου θα παρακολουθεί τις εξελίξεις όσον αφορά τον αντίκτυπο της κρίσης της νόσου COVID-19 και την ανάθεση της υλοποίησης των προγραμμάτων σε τρίτα μέρη, στο τρέχον και το νέο (αναθεωρημένο) πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, τις επικαιροποιημένες πολιτικές προτεραιότητες και τη δημοσιονομική διαχείριση στην Επιτροπή. Η διαδικασία αυτή θα ενταχθεί στο πλαίσιο της επικαιροποίησης που διενεργεί η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου στην περιοδική εκτίμηση (στρατηγικού) κινδύνου και τα επακόλουθα προγράμματα ελέγχων.

5. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά το 2019, η επιτροπή δημοσιονομικών παρατυπιών που συστάθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 143 του δημοσιονομικού κανονισμού⁽¹³⁾ δεν ανέφερε συστηματικά προβλήματα, όταν υποβάλει τη γνώμη που ορίζεται στο άρθρο 93 του δημοσιονομικού κανονισμού.

6. ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ (ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ) –ΈΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Ο τρέχων γενικός διευθυντής της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, εσωτερικός ελεγκτής της Επιτροπής, κ. Manfred Kraff, ανέλαβε καθήκοντα την 1η Μαρτίου 2017. Ο κ. Kraff διετέλεσε στο παρελθόν αναπληρωτής γενικός διευθυντής και υπόλογος της Επιτροπής στη Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμού της Επιτροπής.

Σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα⁽¹⁴⁾, ο κ. Kraff, στις 7 Μαρτίου 2017, μετά τον διορισμό του ως γενικού διευθυντή και εσωτερικού ελεγκτή, εξέδωσε οδηγίες σχετικά με τις ρυθμίσεις που θα πρέπει να θεσπιστούν για τον μετριασμό και/ή την αποφυγή τυχόν δυνητικών ή εικαζόμενων συγκρούσεων συμφερόντων στις ελεγκτικές εργασίες της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου σε σχέση με τις προηγούμενες αρμοδιότητές του. Οι ρυθμίσεις αυτές παρατάθηκαν το 2018 (έως την 1η Μαρτίου 2019), το 2019 (έως την 1η Μαρτίου 2020) και το 2020 (έως την 1η Μαρτίου 2021) μέσω οδηγιών που εξέδωσε ο κ. Kraff σε όλο το προσωπικό της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου την 1η Μαρτίου 2018, την 1η Μαρτίου 2019 και στις 2 Μαρτίου 2020. Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις, ο κ. Kraff δεν θα συμμετείχε στην εποπτεία των ελεγκτικών εργασιών σχετικά με πράξεις για τις οποίες ήταν υπεύθυνος πριν από την ένταξή του στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Την εποπτεία των ελεγκτικών εργασιών που σχετίζεται με υποθέσεις αυτού του είδους ανέλαβε/θα αναλάβει τελικά ο κ. Jeff Mason, πρώην γενικός διευθυντής της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (από τον Σεπτέμβριο του 2016 έως τον Φεβρουάριο του 2017) και τρέχων διευθυντής της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (IAS.B, Λογιστικός έλεγχος στην Επιτροπή και Εκτελεστικοί οργανισμοί I). Οι ρυθμίσεις προβλέπουν επίσης ότι η επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων θα ενημερώνεται σχετικά με τις συγκεκριμένες οδηγίες και την εφαρμογή τους και ότι ο κ. Mason θα συμβουλευτεί την επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων σχετικά με την εκτίμηση οποιασδήποτε κατάστασης που μπορεί να θεωρηθεί ότι παρακωλύει την ανεξαρτησία ή την αντικειμενικότητα του κ. Kraff. Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, ο κ. Kraff θα απέχει από οποιαδήποτε εποπτεία των συναφών ελεγκτικών εργασιών.

Οι υφιστάμενες ρυθμίσεις συζητήθηκαν στην επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων κατά τις συνεδριάσεις της τον Μάρτιο του 2018. Η επιτροπή έκρινε ότι τα μέτρα που κατάρτισε η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου αντιμετωπίζουν επαρκώς τον κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές. Η επιτροπή σημείωσε επίσης με ικανοποίηση ότι οι ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της οργανωτικής ανεξαρτησίας έχουν εφαρμοστεί στην πράξη στους σχετικούς

⁽¹³⁾ Επισημαίνεται ότι από την έναρξη ισχύος του νέου δημοσιονομικού κανονισμού τα καθήκοντα των επιτροπών δημοσιονομικών παρατυπιών όλων των θεσμικών οργάνων έχουν μεταφερθεί στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού που αναφέρεται στο άρθρο 143 του δημοσιονομικού κανονισμού.

⁽¹⁴⁾ Τα διεθνή πρότυπα ελέγχου, στα οποία αναφέρεται ρητά ο δημοσιονομικός κανονισμός στο άρθρο 98 («Διορισμός του εσωτερικού ελεγκτή»), ορίζουν ότι: «Εάν η ανεξαρτησία ή η αντικειμενικότητα τίθεται εν αμφιβόλω, πραγματικά ή φαινομενικά, οι λεπτομέρειες θα πρέπει να γνωστοποιούνται στα κατάλληλα μέρη. Η φύση της γνωστοποίησης θα εξαρτηθεί από το πρόβλημα» (IIA-πρότυπο IPPF 1130.A1). Επιπλέον, τα πρότυπα ορίζουν ότι: «οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να απέχουν από την εκτίμηση συγκεκριμένων πράξεων για τις οποίες ήταν υπεύθυνοι στο παρελθόν. Η αντικειμενικότητα θεωρείται ότι υποβαθμίζεται εάν ένας εσωτερικός ελεγκτής παρέχει υπηρεσίες διασφάλισης αξιοπιστίας για μια δραστηριότητα για την οποία είχε την ευθύνη εντός του προηγούμενου έτους» (IIA-πρότυπο IPPF 1130.A1).

ελέγχους. Η επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων αποτίμησε περαιτέρω την εφαρμογή των εν λόγω ρυθμίσεων το 2018 κατά τις συνεδριάσεις της τον Ιανουάριο του 2019 (προπαρασκευαστική ομάδα), τον Μάρτιο του 2019 (προπαρασκευαστική ομάδα) και τον Μάρτιο του 2020. Η επιτροπή παρακολούθησης των ελέγχων σημείωσε με ικανοποίηση ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις έχουν εφαρμοστεί στην πράξη σε σειρά ελέγχων και έκρινε ότι πρόκειται για πρωτοπόρα πρακτική στον τομέα του εσωτερικού ελέγχου.

Την περίοδο 2018-2020, κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας στο πλαίσιο της απαλλαγής για το έτος υποβολής εκθέσεων, ο κ. Kraff υπέβαλε στην Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού (CONT) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τις ισχύουσες ρυθμίσεις. Οι εν λόγω ρυθμίσεις δημοσιεύθηκαν επίσης στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων για το 2017, το 2018 και το 2019 της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και στις ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής για τους εσωτερικούς ελέγχους του Σεπτεμβρίου 2018, του Ιουνίου 2019 και του Ιουνίου 2020.

Η Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια απεύθυνε επιστολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 4 Δεκεμβρίου 2017, με την οποία την πληροφορούσε ότι μετά από καταγγελία ενός πολίτη θα ξεκινούσε έρευνα για την εκτίμηση της καταλληλότητας των μέτρων που έλαβε η Επιτροπή για την πρόληψη τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων (ή της αντίληψης αυτών) όσον αφορά τον διορισμό του νέου γενικού διευθυντή της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και οι κεντρικές υπηρεσίες της Επιτροπής απάντησαν στα ερωτήματα που τέθηκαν από τη Διαμεσολαβήτρια και υπέβαλαν όλα τα σχετικά δικαιολογητικά και τις πληροφορίες που ζητήθηκαν.

Η έρευνα περατώθηκε από τη Διαμεσολαβήτρια στις 23 Ιουλίου 2019. Η Διαμεσολαβήτρια περάτωσε την εν λόγω υπόθεση ⁽¹⁵⁾, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι: i) η Επιτροπή έλαβε κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων και τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας του ρόλου του εσωτερικού ελεγκτή και ii) δεν υπήρξε κακοδιοίκηση εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά τον τρόπο διορισμού του γενικού διευθυντή της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

⁽¹⁵⁾ Απόφαση της 23ης Ιουλίου 2019 και τροποποιητική απόφαση της 30ής Οκτωβρίου 2019 στην υπόθεση 1324/2017/LM σχετικά με τον τρόπο διορισμού του γενικού διευθυντή της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.